

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

גיליון 10 - שנת תשפ"ו גיליון "מקץ" - ל' כסלו תשפ"ו, 20 לדצמבר 2025.

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "מקץ" - מניחו על שולחנו ודיו

עיקרה של מצוות הדלקת נר חנוכה הוא פרסום הנס ולכן מצוה להניח את נרות החנוכה על פתח ביתו **מבחוץ**. ואם היה דר בעלייה (בקומה גבוהה) - מניחה **בחלון הסמוכה לרשות הרבים**. ומצוותה עד שתכלה רגל מן השוק - כל עוד מצוי שם פוטנציאל של ראייה ופרסום (בבלי שבת כא ע"ב).

הרמב"ם מרחיב בביאור ענין זה:

ומפני זה (מפני הנס של הנצחון במלחמה ושל שחרור וחנוכת המקדש, עליהם דובר בהלכות הקודמות) התקינו חכמים שבאותו הדור שיהיו שמונת הימים האלו... ימי שמחה והלל ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה משמונת הלילות **להראות ולגלות הנס** (הלכות מגילה וחנוכה פרק ג, ג).

מצווה שמטרתה זכירה ופרסום גם יחד.

הרמב"ם אף מקביל בין שתי המצוות העוסקות בפרסום ובסיפור הנס - קריאת המגילה והדלקת הנרות. שני סיפורים שיש בהם הכרת הטוב והודיה לה'. אולם, בעוד שאת סיפורו של נס הפורים מספרות מילות המגילה, הרי שאת סיפורם של ניסי החנוכה מספרת שתיקת הנרות הניצבים ברשות הרבים.

שתיקה המספרת באורות וצללים ללא מילים, על מאבקם של מעטים מול רבים. על אמונה וגבורה ועל פך קטן, שהאיר שמונה ימים.

הגמרא בה פתחנו, מוסיפה "מוד" עבודה (מצב, אופן פעולה) נוסף: "ובשעת הסכנה - מניחה על שולחנו, ודיו". בשעת הסכנה או בגלות, כאשר ישנם שודדים או שלטון עויין (וגם כאשר יש רוח חזקה וכדומה), ניתן להדליק את החנוכיה בבית, מאחורי תריסים מוגפים ודי בכך.¹

חידוש - שגם במצב הזה יוצאים ידי חובת המצווה. **וקשה - ופרסום הנס היכן הוא!!** התשובה היא, שפרסום הנס החוצה - לרשות הרבים, עבר כעת פנימה - אל בני הבית. פרסום של זכירה, לימוד, אמונה וגבורה והודיה לה', על ניסיון ועל נפלאותיך ועל ישועותיך.

והדברים חוברים אל ליל הסדר שכל כולו פרסום הנס פנימה - אל בני הבית. של והגדת לעצמך ולבנך, ושל חייב אדם לראות ולהראות את עצמו כאילו הוא יצא עתה ממצרים.

¹ בשולי הדברים נעיר, כי עם הזמן התקבע אצל רבים המנהג להדליק בתוך הבית גם לאחר שעברו שנות הסכנה ועל כך נכתב רבות בפוסקים. מאמר זה אינו עוסק בסוגיה מן ההיבט ההלכתי.

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

ואם כך, אפשר להגדיר את "מוד" העבודה של פרסום הנס פנימה - של "מניחו על שולחנו ודיו", כ"מוד" של העמקה פנימית (במקום הפרסום החיצוני), בדומה לדגם של ליל הסדר.

לכן הדלקת הנירות ה"שוקקים", היא מעין הזמנה לפתוח את הרמזים, להתבונן בצללים ובאור ולספר את סיפורם של בני חשמונאי המעטים והאמיצים, שיצאו למלחמה על אמונתם ועל זהותם.

והחיבור המתבקש לימינו - ימי מלחמת חרבות ברזל בבחינת "בימים ההם בזמן הזה", רק מוסיף עומק ורלבנטיות: הן ללימוד העבר – "בימים ההם" והן להעברת התובנות והלקחים, אל הזמן הזה - זמן של בירורים ושל גיבוש זהות ועמידה איתנה בעוז הרוח, לאור הטלטלות הרבות שעברנו.

קברכת שבת שלום וחל חנוכה שמח

ובתפילה ליאוצה, אשה רוח

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חברים.**